

Miljødirektoratet

Høringsnummer.: 2019/8682

Dato: 01.04.2022

Høringsuttalelse til forslag til endringer i forurensningsforskriften del 4 – Avløp

Vi viser til Miljødirektoratets «Forslag til endringer i forurensningsforskriftens del 4 om avløp» (høringsnummer: 2019/8682) publisert 07.01.2022.

Eurofins Environment Testing Norway AS og SINTEF Norlab AS er positiv til at Miljødirektoratet ser på å oppdatere forskriften, men vi er usikre på om det nåværende forslaget vil få det ønskede utfallet.

Vårt høringsuttalelse er delt inn i tre deler:

1. Metaller, næringssalter og fysiokjemiske analyser
2. Tekniske justeringer
3. Organiske miljøgifter

1. Metaller, næringssalter og fysiokjemiske analyser

§ 14-11 – Vi foretrekker den originale formuleringen angående usikkerhet til måling av vannmengde «vannføring måles med en usikkerhet på maksimalt 10% og registreres.» eventuelt en annen omformulering for å tydeliggjøre at usikkerheten på maksimalt 10% gjelder for resultatet for vannføringen og ikke prøvetakingen som helhet.

§ 14-12 d) lister bare opp seks av de åtte tungmetallene som blir analysert for i dag. Cd og Hg er ikke nevnt.

2. Tekniske justeringer

I sammenheng med forslaget om å oppheve kap. 11 vedlegg 2 har vi følgende kommentarer:

Vi er enig i kommentaren om at informasjon om kvantifiseringsgrenser (LOQ) for metaller er overflødig og kan fjernes. Det kan gjerne vurderes om en ønsker å inkludere, for eksempel i veileder, en kommentar om at en ønsker at LOQ skal ligge under grenseverdi. Vi vil samtidig advare om at for lave krav til LOQ kan bli kostnadsdrivende så vi anbefaler at krav til LOQ settes i henhold til reelle behov.

Angående analysemetoder er vi enig i at denne informasjonen kan overføres til en veileder. Vi vil videre understreke at dette er veldig viktig informasjon for analyselaboratoriene. Flere av forbindelsene har flere ulike måleprinsipper som vil gi ulike resultater, så det er ønskelig at de grunnleggende prinsippene blir definert. Dette sikrer at resultater fra ulike laboratorier vil være sammenlignbare, uten at det går på bekostning av innovasjon.

Om en ender med dagens forslag med å analysere de organiske miljøgiftene i et separat prosjekt, så vil vi foretrekke at en fremdeles inkluderer metodeinformasjonen for de organiske forbindelsene i ny veileder slik at denne informasjonen blir bevart og er lett tilgjengelig.

Vi bidrar veldig gjerne i en prosess for å oppdatere/utarbeide teknisk informasjon/spesifikasjon til nevnte veileder.

3. Organiske miljøgifter

Bakgrunnen for endringene i forskriftene er at regelverket for de organiske miljøgiftene er vanskelig å forholde seg til. Grunnen til dette er lave konsentrasjoner av miljøgiftene som blir testet, og utdaterte krav i forskriftene som ikke dekker nyere miljøgifter. Det er også i høringsutkastet brukt en del plass på de økonomiske aspektene.

Vi er ikke bekymret for de direkte økonomiske konsekvensene for bransjen om de organiske analysene utgår av den faste overvåkingen, men vi tror det kan ha noen utilsiktede konsekvenser for kvalitet, kvantifiseringsgrenser, kostnader og konkurransesituasjonen i markedet.

3.1 Kvantifiseringsgrenser

Laboratoriebransjen leverer per i dag analyser med kvantifiseringsgrenser (LOQ) som svarer til kravene i dagens forskrift. Avløpsvann er krevende å analysere, og i anbudsprosesser der pris er den viktigste parameteren, vil en ikke gå for en mer arbeidskrevende prosess enn det som er nødvendig. Det betyr at hvis en ønsker lavere kvantifiseringsgrenser så må det spesifiseres, og vektlegges i anbudsprosesser.

Lave kvantifiseringsgrenser kommer enten av veldig arbeidskrevende prosesser, eller veltilpassede metoder og analyseinstrumenter. Det er derfor nødvendig med kontinuerlig arbeid og investeringer for å kostnadseffektivt klare lave kvantifiseringsgrenser, og lite forenelig med å bare skulle utføre noen analyser hvert femte år.

3.2 Kvalitet

Akkrediterte laboratorier og akkrediterte analysemetoder er en god løsning for å sikre sammenlignbare resultater av høy kvalitet. Høringsdokumentene trekker også frem verdien av akkrediterte analyseresultater.

Akkreditering er kostbar og krevende prosess, både som organisasjon og på enkeltmetoder. En av grunnpilarene i en akkreditering er kontinuerlig arbeid og forbedring. En annen grunnpilar er rutinemessig utførelse av metoden. Begge disse er ikke forenelig med et prosjekt hvert femte år.

Det er også nødvendig med betydelig kompetanse om de organiske miljøgiftene, selv for de som benytter utenlandske laboratorier/underleverandører. Denne kompetansen vil være vanskelig å vedlikeholde i de norske fagmiljøene om en endrer til å utføre disse analysene som et enkeltprosjekt hvert femte år.

3.3 Kostnader og konkurransesituasjon i markedet

Et annet moment som trekkes frem i høringsbrevet er kostnadene forbundet med analyse.

Her er det noen underliggende momenter og antagelser vi ønsker å belyse nærmere.

En forutsetning er at bortfallet av de organiske analysene ikke vil påvirke prisen på de resterende analysene. Prisen for en analyse går ikke bare til utførelsen av selve analysen, men bidrar også til å dekke laboratoriers faste kostnader. Disse kostnadene vil fremdeles være tilstede og vil i fremtiden fordeles på de gjenværende analysene.

Videre har prisveksten i analysebransjen generelt vært under prisindeksen. Grunnen til dette er det kontinuerlige arbeidet med forbedring. Dette vil kunne falle bort om en bare skal utføre noen analyser hvert femte år. Det vil dermed være forventet en større prisstigning på disse analysene hvis en går for den foreslåtte endringen sammenlignet med dagens løsning.

En annen forutsetning er hvordan det vil påvirke konkurransesituasjonen i markedet. Et større anbud hvert femte år vil gjøre det mye vanskeligere for mindre laboratorier å delta.

Selv om et laboratorieselskap har mulighet til å delta er det ikke sikkert at det vil være interessant, da investeringskostnadene (utarbeidelse av anbudsbesvarelse) vil være for store til å forsvare å delta på et prosjekt med de forespeilede kostnadsrammene. Disse momentene gjør at det vil være forventet med mindre konkurranse med det foreslåtte oppsettet.

Et tredje moment er at en undervurderer arbeidet med å utvikle, validere og akkreditere nye analysemetoder. En metodeutvikling vil innebære utviklingstid/ansettelse av nye personer, innkjøp av utstyr/instrumenter, sette av/bygge teknisk egnet areal (ventilering, tilgang på kjemikalier/gass etc.).

Hvis en ikke har regelmessige analyser så vil en miste «definisjonsmakt» og få mindre evne til å påvirke hva som er mulig å analysere innen en gitt kostnadsramme. Et mulig utfall av dagens forslag er at en innenfor den gitte kostnadsrammen bare kan utføre et fåtalls analyser, bare analysere for de vanligste forbindelsene eller gå for en screening som gir et generelt overblikk men ikke stabilt nok til å sammenligne trender over tid og mellom ulike land.

Vi vil og trekke frem at hvis en går over til regelmessige kartleggingsprosjekter, så vil det sette store krav til anbudet som utformes. Det vil være krevende anbudsprosesser som vil ta langt tid å besvare da laboratoriene må legge mye arbeid i å sjekke hva som er teknisk mulig å analysere for. Det vil også kunne kreve en veldig lang oppstartsperiode i de tilfellene labene må utføre metodeutvikling spesifikt for dette ene prosjektet.

3.4 Siste kommentarer og forslag til endring for organiske miljøgifter

Seriøse medlemmer av analysebransjen har på lang sikt ingen nytte av utdaterte analysekrav som påfører kundene våre utgifter uten å gi noen reell nytteverdi. Som alle aktører må vi levere noe som er av verdi for våre kunder, eller for samfunnet. Vi tar det dermed på største alvor at en ikke finner dagens løsning hensiktsmessig.

Det synes hensiktsmessig med et grunnprosjekt for å kartlegge nye miljøgifter, evt. utfasing av gamle, som et ledd i å oppdatere forurensningsforskriftens del 4. Derimot virker et fast kartleggingsprogram hvert femte år som en kraftig svekkelse av avløpskontrollen vi har i dag. Sammensetningen i avløpsvann som kommer inn og behandles i et renseanlegg, varierer i ulik grad avhengig av hva som til enhver tid slippes på avløpsnett. Dagens løsning har som nevnt sine svakheter, men vi er ikke overbevist om at løsningen er å bare utføre analyser hvert femte år.

Vi foreslår i stedet at de renseanleggene som omfattes av denne forskriften, gjør en risikovurdering av hvilke miljøgifter som er hensiktsmessig å inkludere i et analyseomfang. På den måten kan man opprettholde dagens prøvetakingsfrekvens og heller unngå å analysere miljøgifter som ikke er relevante.

Vi tenker at en slik løsning vil gi økt fleksibilitet for avløpsrenseanleggene slik at de kan tilpasse prøvetakingsfrekvens og analyseutvalg slik at det holder seg relevant, men stabilt nok til at en bevarer dagens fagmiljø, kvalitet og gir en sunn konkurransesituasjon i markedet.

Med vennlig hilsen

Eurofins Environment Testing og SINTEF Norlab AS

Robert Gulevski
Administrerende Direktør
Eurofins Environment Testing Norway AS

Eigil Dabakk
Administrerende Direktør
SINTEF Norlab AS

Hege Johnsrud
Kvalitetssjef
Eurofins Environment Testing Norway AS

Monica Hagen
Kvalitet- og HMS-sjef
SINTEF Norlab AS

Eirik Aas
Technical & Industrial Manager
Eurofins Environment Testing Norway AS

Hege Karlsen
Avdelingsleder Kjemi og Material
SINTEF Norlab AS